

**Konwencja w sprawie zastosowania do wojny morskiej
zasad konwencji genewskiej**

(X konwencja haska), Haga, 18 października 1907 r.

*(Prawo międzynarodowe i historia dyplomatyczna. Wybór dokumentów, wstęp i opracowanie
L. Gelberg, PWN, Warszawa 1954, t. I, s. 269 - 273)*

Artykuł 1

Okręty-szpitalne wojskowe, tj. okręty, które zostały zbudowane lub urządzone przez państwa specjalnie i jedynie dla niesienia pomocy rannym, chorym i rozbitkom, i których nazwy zostaną podane do wiadomości państw wojujących na początku lub w toku kroków nieprzyjacielskich, ale w każdym razie przed ich użyciem, są nietykalne i nie mogą być zabrane podczas trwania kroków nieprzyjacielskich.

Okręty te nie są też traktowane pod względem pobytu w porcie neutralnym tak, jak okręty wojenne.

Artykuł 2

Okręty szpitalne urządzone w całości lub w części na koszt osób prywatnych lub urzędowo uznanych towarzystw pomocy są również nietykalne i nie podlegają zaborowi, jeżeli państwo wojujące, od którego zależą, wydało im upoważnienie urzędowe i podało ich nazwy przeciwnikowi na początku lub w toku kroków nieprzyjacielskich, ale w każdym razie przed ich użyciem.

Okręty te winny posiadać dokument wystawiony przez właściwą władzę i stwierdzający, że były poddane jej kontroli podczas ich urządzania i ostatecznego odplynięcia.

Artykuł 3

Okręty szpitalne urządzone w całości lub części na koszt osób prywatnych lub urzędowo uznanych towarzystw krajów neutralnych są nietykalne i nie podlegają zaborowi pod warunkiem, że się poddały kierownictwu jednego z państw wojujących za uprzednią zgodą własnego rządu i upoważnieniem tegoż państwa wojującego, oraz że to ostatnie podało nazwy wkretów do wiadomości przeciwnika na początku lub w toku kroków nieprzyjacielskich, ale w każdym razie przed ich użyciem.

Artykuł 4

Okręty oznaczone w art. 1, 2 i 3 będą niosły ratunek i pomoc rannym, chorym i rozbitkom bez różnicy przynależności państwowej. Rządy zobowiązują się nie używać tych okrętów do żadnego celu wojennego.

Okręty te nie powinny w żadnej mierze krępować ruchów walczących. Podczas walki i po walce działać będą na własne ryzyko i niebezpieczeństwo.

Państwa wojujące będą miały w stosunku do nich prawo kontroli i wizytacji, będą mogły odrzucić ich usługi, polecić im oddalić się, nakazać im wzięcie określonego kierunku i dać im komisarza, a nawet zatrzymać je, jeśli powaga okoliczności tego wymaga.

Wojujący, o ile możliwości, zapiszą do dziennika okrętowego okrętów szpitalnych dane im rozkazy.

Artykuł 5

Okręty-szpitalne wojskowe będą oznaczone barwą zewnętrzną białą z pasem poziomym czerwonym o szerokości 1,5 metra.

Okręty oznaczone w art. 2 i 3 będą oznaczone barwą zewnętrzną białą z pasem czerwonym o szerokości około 1,5 m.

Szalupy i łodzie okrętów wyżej wymienionych, jako też małe statki, które by mogły być przeznaczone do służby szpitalnej, będą oznaczone podobnymi larwami.

Wszystkie okręty szpitalne obok bandery narodowej podniosą dla oznaki białą flagę z czerwonym krzyżem, przewidzianą przez konwencję genewską, a nadto, jeśli należą do

państwa neutralnego, podniosą na wielkim maszcie banderę państwa wojującego, pod którego rozkazami się znajdują.

Okręty-szpitalne, zatrzymane przez nieprzyjaciela; w myśl art. 4 będą obowiązane spuścić banderę państwa wojującego, do którego należą. Okręty i statki wyżej oznaczone pragnące w procy korzystać z nietykalności, do której mają prawo, powinny za zgodą wojującego, któremu towarzyszą, przedsięwziąć niezbędne środki, aby oznaczające barwy były dostatecznie widoczne.

Artykuł 6

Znaki odróżniające przewidziane w art. 5 będą mogły być używane bądź w czasie pokoju, bądź w czasie wojny wyłącznie dla ochrony lub oznaczenia okrętów w tym artykule określonych.

Artykuł 7

W razie walki na pokładzie okrętu wojennego lazarety będą nietykalne i oszczędzane, o ile tylko to będzie możliwe.

Te pomieszczenia i ich zasoby pozostają poddane prawom wojennym, lecz nie mogą być użyte na inny cel, póki są niezbędne dla rannych i chorych.

Wszelako dowódca, który ma je w swej władzy, może nimi rozporządzać w razie istotnej konieczności wojennej zabezpieczywszy uprzednio los znajdujących się tam rannych i chorych.

Artykuł 8

Ochrona należna okrętom szpitalnym i lazaretom ustaje, jeśli się ich używa do czynności szkodzących nieprzyjacielowi.

Fakt, że personel tych okrętów i lazaretów jest uzbrojony dla utrzymania porządku i obrony rannych i chorych, jako też fakt istnienia na okręcie urządzenia radiotelegraficznego nie są uważane za mogące uzasadnić cofnięcie tej ochrony.

Artykuł 9

Wojujący mogą odwołać się do humanitaryzmu dowódców statków handlowych, jachtów lub statków neutralnych, aby wzięli na pokład i kazali pielęgnować rannych lub chorych.

Statki, które posłuchają tego wezwania oraz te, które samorzutnie wezmą na pokład rannych, chorych lub rozbitków korzystać będą ze szczególnej ochrony i pewnych przywilejów. W żadnym razie nie będą mogły być zabrane z powodu takiego przewozu, chyba że po uczynieniu przyrzeczenia w tym względzie dopuściły się naruszenia neutralności.

Artykuł 10

Kapłani, lekarze i sanitariusze każdego zabranego okrętu są nietykalni i nie mogą być jeńcami wojennymi. Porzucając okręt zabierają przedmioty i narzędzia chirurgiczne stanowiące własność prywatną.

Personel ten będzie nadal pełnił swe czynności, póki to będzie konieczne i będzie mógł następnie oddać się, gdy dowódca uzna to za możliwe.

Państwa wojujące winny zapewnić temu personelowi, który się znalazł w ich mocy, te same pobory i ten sam żołd, co personelowi własnej marynarki w tym samym stopniu.

Artykuł 11

Marynarze i wojskowi znajdujący się na okręcie oraz inne osoby urzędowo przydzielone do marynarki i armii, ranni i chorzy, bez względu na przynależność państwową, będą nietykalni i pielęgnowani przez zaborców.

Artykuł 12

Każdy okręt wojenny Strony wojującej może żądać wydania rannych, chorych lub rozbitków, którzy znajdują się na pokładzie okrętów-szpitali wojskowych, okrętów szpitalnych należących do towarzystw pomocy lub osób prywatnych, statków handlowych, jachtów i innych statków bez różnicy ich przynależności państwowej.

Artykuł 13

Jeżeli ranni, chorzy lub rozbitkowie są zabrani na pokład neutralnego okrętu wojennego, należy, w miarę możliwości, przedsięwziąć środki, aby nie mogli ponownie wziąć udziału w działaniach wojennych.

Artykuł 14

Rozbitkowie, ranni i chorzy jednej ze Stron wojujących, którzy wpadają w moc drugiej, są jeńcami wojennymi. Ta ostatnia zależnie od okoliczności może zdecydować, czy zechce ich zatrzymać, skierować do jednego ze swych portów, do portu neutralnego albo nawet do portu przeciwnika. W tym ostatnim wypadku jeńcy w ten sposób zwróceni swemu krajowi nie będą mogli służyć w szeregach przez czas wojny.

Artykuł 15

Rozbitkowie, ranni i chorzy wyladowani w porcie neutralnym za zgodą władzy miejscowej powinni, z wyjątkiem odmiennego porozumienia między państwem neutralnym a państwami wojującymi, być zatrzymani przez państwo neutralne, tak aby nie mogli ponownie wziąć udziału w działaniach wojennych.

Koszty leczenia i internowania poniesie państwo, do którego należą rozbitkowie, ranni i chorzy.

Artykuł 16

Po każdej walce obie Strony walczące wydadzą zarządzenia, o ile względy wojskowe na to pozwolą, w sprawie poszukiwania rozbitków, rannych i chorych i uchronienia ich, podobnie jak poległych, od rabunku i sponiewierania.

Będą one czuwały, żeby grzebanie, spuszczenie do morza lub spalanie poległych nastąpiło dopiero po uważnym zbadaniu ich trupów.

Artykuł 17

Każda Strona wojująca, skoro tylko będzie to możliwe, prześle władzom kraju, marynarki lub armii przeciwnika znaki lub wojskowe dowody tożsamości znalezione przy poległych oraz listę imienną rannych lub chorych przez nią zabranych.

Strony wojujące będą się powiadamiać nawzajem o każdym internowaniu, przeniesieniu, przyjęciu do szpitala lub zgonie wśród rannych i chorych będących w ich mocy. Gromadzić one będą wszystkie przedmioty służące do osobistego użytku, papiery wartościowe, listy itp., które będą znalezione na zabranych okrętach lub pozostaną po rannych i chorych zmarłych w szpitalach, aby je przesłać zainteresowanym za pośrednictwem władz ich kraju.

Artykuł 18

Postanowienia konwencji niniejszej obowiązują tylko umawiające się mocarstwa .. i tylko wtedy, jeżeli wszystkie państwa wojujące do niej należą.

Artykuł 19

Dowódcy naczelni flot Stron wojujących będą mieli obowiązek czuwać nad szczegółami wykonania artykułów poprzedzających, podobnie jak nad wypadkami tam nie przewidzianymi, według wskazówek swych rządów i stosownie do zasad ogólnych konwencji niniejszej.

Artykuł 20

Umawiające się mocarstwa poczynią niezbędne zarządzenia, by pouczyć o postanowieniach niniejszej konwencji swe marynarki, a w szczególności personel znajdujący się pod jej ochroną oraz podać je do wiadomości ludności.

Artykuł 21

Umawiające się mocarstwa zobowiązują się również w razie braku odpowiednich ustaw karnych wydać lub wnieść do swych ciał ustawodawczych niezbędne przepisy w celu ukroczenia w czasie wojny indywidualnych aktów rabunku lub poniewierania rannych

i chorych marynarzy oraz w celu ukarania za przywłaszczenie odznak wojskowych, nadużycia znaków odróżniających oznaczonych w art. 5 konwencji przez okręty nie pozostające pod ochroną tej konwencji.

Mocarstwa podadzą sobie wzajemnie do wiadomości, za pośrednictwem rządu holenderskiego odpowiednie przepisy karne najpóźniej w pięć lat od ratyfikacji niniejszej konwencji.

Artykuł 22

W razie działań wojennych między siłami zbrojnymi lądowymi i morskimi państw wojujących przepisy tej konwencji stosować się będzie jedynie do sił znajdujących się na okrętach.

(Art. 23 – 24 opuszczono)

Artykuł 25

Konwencja niniejsza należycie ratyfikowana zastąpi w stosunkach między umawiającymi się mocarstwami konwencję z dn. 29 lipca 1899 r. w sprawie zastosowania do wojny morskiej zasad konwencji genewskiej.

Konwencja z r. 1899 pozostaje w mocy między mocarstwami, które ją podpisały a nie ratyfikowały również niniejszej konwencji.

(Artykuł 26-28 opuszczono)